

(Folytatás az 5. oldalról.)

zeti pályaudvar kialakításának előkészítési kell szorgalmazni.

A fuvarszervezés korszerűsítésével gyorsítsuk az áruszállítást. Fontos feladat:

- a Szeged-Hódmezővásárhely, Szeged-Makó közötti közlekedésben a vasúti szerepének növelése;
- a városi tömegközlekedésben a közhasznú közlekedési ágak kapacitásának bővítése. Szegeden épüljön meg a közlekedési vállalat telephelyének 1-es üteme, folytatódjon a trolibusz-közlekedés fejlesztése a 2-es számú villamosvonal pályarekonstrukciója. Szentesen új autóbusz-pályaudvar épüljön, kezdődjön meg a Volán vállalat új forgalmi-műszaki telephelyének kialakítása;
- a helyi tömegközlekedésben javuljon az utaskiszolgálás kulturáltsága, a menetrendszerűség javításával és a zsúfoltság csökkentésével;
- törekedjünk az egységes közlekedést szolgáló létesítmények, parkolóhelyek és várakozóhelyek társadalmi segítségével történő fejlesztésére;
- az olcsóbb vízellátási lehetőségek megteremtése érdekében kezdődjön meg a szegedi medencés kikötő építése;
- a fuvarozók, valamint a fuvarozatók együttműködésének fejlesztésével javítsuk a szállítási folyamatok összehangolását.

A hírközlésben javítani kell a postahivatalok szolgáltatásainak színvonalát, mérseklni a zsúfoltságot, gyorsítani a küldemények továbbítását. Szorgalmazzuk az elmaradt postai fejlesztéseket — köztük a szentesi posta megvalósítását — a Szeged I. postahivatal rekonstrukcióját, három új postaház építését. A távbeszélőközpontok további korszerűsítésére. Szegeden, Csongrádon és Hódmezővásárhelyen a kapacitások bővítésére kerüljön sor.

10 A kereskedelem feladata a lakossági alapellátás színvonalának megtartása illetve az előforduló aránytalanságok mérséklése. Ezt a kiskereskedelmi forgalom volumenének 6-7 százalékos bővülésével és azaz közel arányos hálózat fejlesztésével oldjuk meg:

- a kiskereskedelemben mintegy 22-24 ezer négyzetméter hálózatfejlesztést valósítunk meg az áthúzóó létesítményekkel együtt. Emellett mintegy 4 ezer 600 négyzetméter alapterületű hálózati rekonstrukcióra kerüljön sor. Az új létesítmények mintegy 80 százaléka városokban valósuljon meg. Az alapellátást többnyire nagy alapterületű ABC-áruházak létrehozásával kell megoldani. Bővítsük a mezőgazdasági szaküzlet- és a foltvényüzemanyagot kiszolgáló hálózatot;
- a termelő- és nagykereskedelmi vállalatok, fokozzák kiskereskedelmi értékesítő tevékenységüket, hozzanak létre újabb márkaboltokat. Az értékesítési lehetőségeket vásároló szervezésével, indokolt esetekben a kereskedelmi egységek szerződéses üzemeltetésével, bérbeadásával is szélesítsék;
- a fejlesztések tervszerű megvalósítását a források koncentrációjával a társadalmi vállalkozások kiaknázásával érjük el;
- fontos feladatunk a hatékonyság emelését elősegítő munkaszervezési módszerek alkalmazása, önkiszolgáló, illetve más, előmunka- és eszközkímélő értékesítési formák további elterjesztése;
- a kereskedelem kínálata jobban igazodjon az eltérő jövedelmű és életkorú vásárlók szükségleteihez. Ezt segítse elő a helyi áruhalapok és a határ menti árucseré-forgalom növelése;
- a tömeg- különösen a gyermek- és diákételek iránt dinamikus növekvő igények kielégítésében a kereskedelmi vendéglátás vállalon nagyobb szerepet elsősorban Szegeden és Hódmezővásárhelyen. Az igények kielégítéséhez hasznosítsuk az üzemi konvhák szabad kapacitását is;
- a felvásárló kereskedelemben javítsuk a szervezetszervezet és az együttműködés színvonalát. Alapvető feladat a tárolás és forgalmazás technikai feltételeinek fejlesztése, a felvásárolt termékek megővésének, csomagolásának, feldolgozásának és továbbításának a hazai és exportpiaci követelményekkel összehangolt fejlesztése, a forgalmazási költségek és az áremelkedések mérséklése;
- a hasznos hulladék-felvásárlás bővítése érdekében szélesítsük a felvevőhálózatot és a lakosság bevonásával a gyűjtési tevékenységet. A hasznos anyagok visszavételére kezdjük meg a vegyi hulladékok (gumiféleségek műanyagok) helyi feldolgozását;
- a növekvő szabad idővel összefüggő szükségletek (sportolás, turizmus, kertművelés, barkácsolás) kielégítését a nyitvatartási idő változó igényekhez történő igazításával is segítsek elő;
- a vállalati ármunkában az ármunkai elvek gyakorlati érvényesítésével törekedjünk az életszínvonal megőrzésére.

Megyénk idegenforgalmi adottságai, rendezvényei (Szegedi Szabadtéri Játékok Ópusztaszeri Em-ékpark, fürdési lehetőségek stb.) népszerűsítésével olcsóbb szálláshelyek (motel, nyaralóház) létrehozásával, hévízkészletek gyógvászári célú hasznosításával (Szegeden szálló építésével), üdülőszövetkezetek szervezésével érjük el a vendégfogadási feltételek javítását, az átmenő idegenforgalom bővülését.

11 A lakosság életkörülményeinek alakulását a megyében is döntően a gazdasági teljesítmények és a népgazdasági egyensúly javulása befolyásolja. Az országos célkitűzések megvalósítása során adódó lehetőségek maradéktalan érvényesítése mellett alapvető a helyileg feltárható források kiaknázása, amellyel a gazdasági szerkezetünkől származó viszonylagos elmaradottságunk ellensúlyozható.

A teljes foglalkoztatás fenntartásához feltételeink adóttak. Az életkörülmények javítása szempontjából azonban különös figyelmet fordítsunk:

- az egyes területeken felszabaduló munkaerő zökkenőmentes átcsoportosítására, a foglalkoztatás folyamatoságának biztosítására;
- a pályakezdő fiatalok zavartalan munkába állításához szükséges feltételek megteremtésére;
- a megváltozott munkaképességűek, illetve a munkából egészségügyi okok miatt időszakszerűen kiesettek számára a rehabilitációs feltételek javítására, hatékony foglalkoztatási lehetőségük megteremtésére;
- az ötnapos munkahét bevezetése feltételeinek sokoldalú előkészítésére és a zavartalan áttérés biztosítására;
- a munkahelyi körülmények javítására az anyagmozgatással összefüggő nehéz fizikai munka visszaszorításával, a szociális létesítményhálózat fejlesztésével, az egészséget károsító körülmények kiküszöbölésével.

A jövedelmi helyzet népgazdasági átlagnak megfelelő alakítását a munkajövedelmek teljesítményekkel arányos emelésével, az egyéb jövedelemszerzési lehetőségek teljesebb körű kihasználásával, és a megyei döntéskörbe tartozó társadalmi juttatások differenciált növelésével biztosítjuk:

- a gazdálkodó szervezetek teremtsek meg az előirányzott bérfejlesztés anyagi, hatékonysági fedezetét, időben alakítsák ki a gazdálkodás feltételeivel összhangban levő bérszabályozást és gondoskodjanak annak tervszerű, ütemes megvalósításáról. A könnyűipar, az élelmiszeripar és a kereskedelem területén törekedjenek az országos átlagtól való elmaradás csökkentésére;
- a gazdasági eredmények növelésével a termelőszövetkezeti segédüzemek és a kisegítő gazdaságok fejlődésének elősegítésével el kell érni a mezőgazdasági dolgozók jövedelmében mutatkozó különbségek csökkentését, elsősorban a kedvezőtlen természeti adottságú területeken;
- a dolgozó nők kerestet az átlagnál nagyobb ütemben növeljük, amit a szakképzettségi különbségek mérséklésével is meg kell alapozni;
- szélesítsük a teljesítményberezés alkalmazását, érjük el a keresetek teljesítményének megfelelő differenciálását;
- a társadalmi juttatások körébe tartozó helyi lehetőségeink maradéktalan kiaknázásával gondoskodjunk a rászoruló fiatalok, idős korúak, több gyermeces családok támogatásáról tanácsai segélyezés, vállalati juttatások, lakáselosztás stb.) útján.

A lakosság áruellátásának javítása fontos feladat. Az igények kiegyensúlyozott és folyamatos kielégítésében kapjon nagyobb szerepet a helyi áruhalap-területek feltárása, a választékbővítő termelés, a mezőgazdaság adottságainak sokoldalú kiaknázása:

- gondoskodni kell az alacsonyabb jövedelműek szükségleteinek teljesebb kielégítéséről, az olcsóbb áruk választékának bővítéséről. Ebben a mezőgazdasági üzemek, AFESZ-ek vállalkozásai nagyobb szerepet;
- a lakosság vásárlóerejének társadalmi céljainkkal összehangolt felhasználását az OTP tervszerű — célonként és településenként differenciált — hitelnyújtással segítse és ösztönözze;

A fogyasztási szolgáltatások igénybevétele dinamikus, folyó áron 35-40 százalékkal emelkedjen, a minőségi színvonal egyidejű fejlesztése mellett:

- a fejlesztés elsősorban a kiemelt tevékenységi körökre irányuljon, tegye lehetővé a folyamatban levő létesítmények (AFIT-szerviz, tisztítószalonok stb.) tervszerű befejezését; új lakótelepi szolgáltatások építését;
- a növekvő igények kielégítése érdekében 55-60 százalékkal növekedjen a lakáskarbantartás teljesítményértéke. Ehhez kerüljön sor tiszta profilú szolgáltató szervezet kialakítására; a kisipari szolgáltatás továbbfejlesztését szolgáltatóházak kialakítása; a tanácsok részéről terület, illetve helyiség biztosítása, valamint anyagellátásunk javítása segítse elő;
- a lakossági ellátás színvonalát emelje a többműszakos munkarend szélesítése, illetve a hétfégi nyitvatartás általánossá tétele, valamint a szol-

gáltatók közötti szorosabb együttműködés;

- ösztönözzük és teremtjük meg a „Csináld magad”-mozgalom feltételeinek szélesebb körű kibontakoztatását (a lakóközösségek barkácműhelyeinek kialakításával, az anyag-és eszközellátás megszervezésével stb.);
- kezdeményezzük a körzeti színészfóto-laboratórium Szegedre történő telepítését;
- a lakosság életvitelében általános alapvetően érvényesüljön az ésszerű takarékoság. Ez fokozottabban nyilvánuljon meg a közüzemi szolgáltatások, eszközök igénybevételeinél, a közösségi létesítmények használatánál;

A VI. ötéves tervidőszakban is kiemelten kezeljük az indokolt lakásigények kielégítését. Öt év alatt 20-21 ezer új lakás (ebből 3550 állami erőből, 2000 munkáslakás) épüljön. Alapvető célunk a lakásszám növelése legyen:

- törekedjünk a szanálás csökkentésére, a lakások más célra történő igénybevételeinek lényeges mérséklésére;
- ésszerűbben használjuk fel a lakásépítés megoldásához rendelkezésre álló forrásainkat. Kerüljön jobban előtérbe a meglévő lakásállomány korszerűsítése, az emeletépítési, lakáselválasztási lehetőségek kiaknázása. A lakosság anyagi erejének, társadalmi munkájának fokozott bevonásával mentesítsük a tanácsai pénzügyi alapokat a járulékos és kapcsolódó feladatok megoldásánál játszóterek, garázsok, parkoló helyek stb. építésére;
- sokoldalúan segítsük a magánlakásépítést (közmuvesítés, telekbiztosítás, építőanyag-ellátás, tervellátottság javítása);
- a tervezett munkáslakás-építés feltételeit a hitelezési lehetőségek településenkénti differenciálásával is tegyük kedvezőbbé;
- a családok alapító fiatalok átmeneti lakásigényének fokozott kielégítése érdekében indokolt további garzonházak építését. Szorgalmazzuk a több generáció együttélését biztosító, nagy alapterületű lakások építését is;
- szervezéssel, avangó eszközökkel is ösztönözzük és segítsük a lakásviszonyok cserékkel történő javítását. A tanácsok, valamint az OTP karolják fel a lakosság egyéni kezdeményezéseit;
- a tanácsok és a közreműködő szervek, vállalatok tervszerűen készítsék elő a hajtsák végre a több mint 3 ezer állami lakás korszerűsítését;

Lakóhelyi körülmények javítására:

- mintegy 35 ezer köbméterrel növeljük a víztermelés napi kapacitását, ebből 10-11 ezer köbméter szolgálja a lakótelepek ellátását. Szeged csökkenő rétegvízait új vízbázis létesítésével pótoljuk. A tervidőszakban 42 kilométer új vízvezeték-hálózat épüljön, ebből 28-29 kilométer a lakótelepeken;
- kiemelt feladat a szennyvízcsatornahálózat bővítése. Ennek érdekében 35 kilométer új csatornát kell kiépíteni, ebből 24-25 kilométert a lakótelepek ellátására. A szennyvíztisztító kapacitás bővítése az anyagi lehetőségekkel összhangban folytatódjon;
- a lakosság anyagi erőforrásait, társadalmi munkáját is hasznosítva, tanácsai szervezés útján elő kell segíteni a lakások földgázzal és villamos energiával való ellátottságának szélesítését;
- geotermikus energiánk fokozottabban szolgálja az életkörülmények javítását a lakások hő- és melegvíz-ellátásába való további bekapcsolásával, fűrdőfejlesztésre történő felhasználásával;
- a környezetvédelmi célkitűzésekkel összhangban elsősorban a városok és a gyorsabb ütemben fejlődő községek területén a korszerű szeméttárolás, a hasznosítható hulladékgyűjtés jobb megszervezésével csökkenjen a környezeti ártalom.

Egészségügyi és szociális ellátás javítása terén:

- átlagosnál gyorsabb ütemben fejlesztjük a fekvőbeteg- és a szociális otthoni ellátást;
- a klinikai, a kórházi zsúfoltság enyhítése, az intézmények ellátóképességének javítása érdekében — Szegeden egy új, 410 ágyas klinikai tömb épüljön és bővítsék a fogászati és gyermekklinika. Be kell fejezni a folyamatban levő makói kórház rekonstrukcióját. Szentesen a kórházi konyha, mosoda újjáépítését, a szegedi klinika központi kazánházának és mosodájának, valamint a szemétegyelőjének építését;
- a növekvő számú idős korú népesség ellátása érdekében 580-600 hellyel növeljük a szociális otthonok befogadóképességét. Fejeződjön meg az ópusztaszeri 150 helyes és kezdődjön meg a hódmezővásárhelyi új, 200 helyes szociális otthon építése.

Szegeden, az idős korúak elhelyezését szolgáló 110 férőhelyes garzonház és a kapcsolódó 120 férőhelyes otthon rekonstrukcióval történő kialakítására kerüljön sor;

bővítsük az öregek napközi otthoni hálózatát, a tanyán élő idős korúak ellátása érdekében a házi szociális gondozást;

- a tervidőszakban mintegy 770 új bölcsődei helyet létesítsünk. A tömeges városi szükségleteket figyelembe véve a fejlesztés 85-90 százalékát a lakótelepeken kell megvalósítani. A bölcsődei ellátás mértékét a tervidőszak végére 18-19 százalékra emeljük;
- az egészségügyi intézmények eredményesebb működése érdekében a műszellátás és a karbantartó kapacitás összehangolt fejlesztését biztosítsuk;
- a testi és szellemi fogatékos gyermekek intézményi gondozása érdekében épüljön meg Szegeden egy 100 helyes egészségügyi gyermekotthon;
- a tervidőszak elején be kell fejezni a nagylaki, nagymágoctsi, rúzsai községi egészségházak, a szegedi lakótelepi körzeti rendelők építését. A lakótelepek járóbeteg-ellátását a lakásépítés ütemével összehangoltan szükséges továbbfejlesztetni;
- az új megyei KÖJAL-laboratórium üzembe helyezésével javuljon a közegészség- és járványügyi ellátás. Fejezzük be a gyógyszerügyi centrum építését;
- az egészségügyi szolgálat hatékonyabb működését az intézményi integrációban reilő lehetőségek fokozottabb kihasználásával javítsuk.

A közoktatás feltételeinek javítása érdekében:

- a közel teljes körű óvoda; ellátás biztosításához mintegy 1800-2000 helyet létesítsünk;
- az általános iskolai gyermeklétszám mintegy 12 százalékos növekedése miatt kiemelt feladat az alsófokú oktatás feltételeinek javítása. Ennek érdekében 180-190-nel növeljük a tanteremek számát úgy, hogy 152 termet új létesítményekben a többlet bővítés és átalakítás útján hozzuk létre. Össztárltermek megszüntetésére csak kivételes esetben kerülhet sor;
- gyorsítsuk meg az általános iskolák felújítását;
- a napközi otthonok iránti növekvő igények kielégítéséhez szükséges a hálózat további bővítése;
- 11 tanteremmel és 190 személyes kollégiummal bővítsük a gyógvpedagógiai képzés feltételeit (Csongrád Makó);
- 23 tanteremmel és 200 hellyel indokolt fejleszteni a szakmunkásképző iskolahálózat kapacitását. Szegeden be kell fejezni a folyamatban levő 4 szakközépiskolai műhelyterem építését;
- a felsőfokú tanintézmények beruházásai között fontos feladat a JATE 3 ezer adagos konvháinak, éttermeinek, 400 helyes kollégiumának építése, a Bolvai kollégium rekonstrukciója, a SZOTE 220 helyes kollégiuma, az Élelmiszeripari Főiskola műhelycsarnokának építése. Kezdiük meg a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 450 helyes kollégiumának, az 1000 adagos kiszolgáló konvháinak és egy új olvasóteremének beruházási munkálatait.

A művelődésügyi feltételeinek javítása érdekében:

- a közművelődési intézményhálózat bővítése és korszerűsítése során elsődleges feladat a folyamatban levő szegedi könyvtár-levtár valamint a makói múzeum befejezése;
- folytatódjon az Ópusztaszeri Nemzeti Emlékpark kialakítása, valósuljon meg az emlékpark múzeuma emlékműve és az ifiúszági váltótábor E feladatai széles körű megyei és országos társadalmi összefogás kíséretében;
- kiemelten kezeljük a Szegedi Nemzeti Színház rekonstrukcióját;
- fejeződjön be a Televízió Dél-alföldi Stúdiójának építése és a Magyar Rádió Szegedi Stúdiójának kialakítása;
- fokozott figyelmet fordítsunk a művelődési lehetőségek bővítésére a nagyobb lakótelepeken valamint a vállalati keretek között.

A sportlétesítmények fejlesztése érdekében a tanácsai pénzeszközök felhasználásával készüljön el a Szegedi Sportuszoda létesítménye — vállalati és társadalmi hozzájárulással — egy új tornacsarnok épüljön. Fejezzék be a SZEOL AK edzőcsarnokának építését. Döntően üzemekre, intézményekre alapozva, fejlesszük a tömegsport feltételeit (DÉLEP sportlétesítményei, szegedi műtermpálya stb.)